

skoraj soglasno, da se mora poslanec Šajer takoj izpustiti iz ječe. To se je tudi zgodilo in v seji državnega zbora dne 6. aprila je bil Šajer navzoč v narodni noši. Izvolil se je danes poseben odsek 18 udov, ki ima preiskati celo Šajerjevo zadevo.

Kakor že bralci vedo, je predsednik državnemu zboru katoliški Tirolec dr. Katrein. Oddalo se je pri tej volitvi 392 glasov. Dr. Katrein je dobil 258 glasov, liberalni štajarski grof (nekdanji deželni glavar štajarski) Attems 114 glasov. 19 listkov je bilo praznih, 1 se je glasil na Davida Abrahamoviča. To vam je bilo v državnem zboru nepopisno veselje, se ve med Slovenci, Čehi, Poljaki, Hrvati in nemškimi katoličani, ko se je naznanil zvečer izid te volitve. Odločnega katoličana se ni imel državni zbor kot svojega predsednika. Brez dvoma je ta volitev jutranja zarja, ki nam napoveduje srečnejše dneve! Ko se je dr. Katrein v čvrstih besedah zahvalil za izredno čast, katero mu je skazal državni zbor, se je volil prvi podpredsednik. Pri tej volitvi je dobil Poljak David Abrahamovič 251 glasov, grof Attems 75 glasov in Prade 38 glasov. Kot drugi podpredsednik je bil izvoljen Čeh dr. Kramář z 233 glasovi, 76 glasov je dobil grof Attems. V predsedništvu sta toraj zraven predsednika katoliškega Nemca dr. Katreina: dva Slovana: 1 Poljak in 1 Čeh! Kje so pa nemški liberalci? Prosim vas, kdo se dandanes še zmeni za liberalce!

Po izvolitvi 3 imenovanih predsednikov smo volili 12 perovodij v državnem zboru. Med drugimi bil je izvoljen Čeh dr. Stojan, ud slovanske zveze. Na svojih sedežih našli smo danes v drž. zboru vabilo jezuita Abelna, slavnega dunajskega pridigarja. No kam nas je vabil? K pridigam, katere bo imel cvetni četrtek, petek in soboto. To je zopet nekaj novega in kaže velikansko spremembo v državnem zboru. Ko bi se bil pred kakšnimi 20 leti predzrnil jezuit vabiti državne poslance k svojim pridigam, bi se mu pač bila rogala cela zbornica. Nekaj proticerkvenega so pa vendar poskusili naši Prusaki, to je Schönerer in par njegovih pristašev. Ti ljudje so stavili predlog, da se naj kaznujejo oni duhovniki, ki v cerkvi govorijo o političnih rečeh, kakor so to delali ob času zadnjih državnozborskih volitev. In res, liberalci so Schönererju takoj pomagali, da se bo ta zadeva obravnavala v državnem zboru. Čehi, Poljaki in drugi pametni poslanci so se pa silno smejali, ko se je stavil ta neumni predlog. O da, ko bi duhovnikov ne bilo, kako prijetno bi se dalje vlekli liberalni Nemci državni voz, dokler ne bi obtičal tam kje v sredi smradljivega močvirja.

V seji državnega zbora, dne 7. aprila se je prebrala sledeča interpelacija: Interpelacija poslancev J. Žičkar, Coronini, dr. Ferjančič, Einspieler in tovarišev na c. kr. skupno ministerstvo: Ker Slovincem v deželah, v katerih prebivajo, skoraj povsodi manjka jezikovna ravnopravnost pri političnih in sodnijskih uradih, akoravno jim je to zagotovljeno v jasnih določbah temeljnega državnega zakona, vprašajo podpisani c. kr. skupno ministerstvo:

»Kedaj namerava taisto za Slovence, ki prebivajo na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Trstu, v Istri in v Gorici z Gradiško enako jezikovno odločbo odrediti, kakoršna se je izdala 5. aprila t. l. za Češko?»

Dunaj, dne 7. aprila 1897. — Žičkar, Coronini, dr. Ferjančič, Einspieler, Barwinski, Pfeifer, Robič, Povše, dr. Trumbić, Vuković, dr. Gregorec, dr. Žitnik, dr. Bulat, Perić, Pogačnik, Biankini, Supuk, Berks, dr. Klaič, dr. Gregorič, dr. Šusteršič, Borčič, dr. Grobelski, dr. Krek, dr. Stojan.

Poslanec Povše in tovariši predlagajo, naj se spremeni določba državne postave z leta 1892 alineja

5, vsled katere sme država le toliko podpore dati za prenovitev po trtni uši poškodovanih vinogradov, kolikor je dala dežela. Znano je, da v Avstriji dobivajo posestniki po trtni uši poškodovanih vinogradov v primeri z drugimi državami le silno majno državno podporo. Med drugimi zadržki je tega kriva tudi dotična državna postava sama, ki določuje, da država zamore dati le toliko podpore v ta namen, kolikor je odločila dotična dežela. Dežela pa ne more dosti dati, ker ima le malo dohodkov; država je bogata. Zato se mora najprej državna postava v tem smislu spremeniti, da daje država podporo brez ozira na to, kolikor je odločila dežela.

Dr. Stojan je zahteval, naj se kmalu predloži postavni načrt o kmetskih zadrugah, dr. Krek predlaga, naj se vredi plača diurnistov, ki so v službi države. Prebralo se je veliko drugih predlogov in vprašanj na vlado.

Začela se je potem debata o predlogu socijalnega demokrata, naj se preišče dogodki pri volitvah v Galiciji. On je namreč dolžil vlado, da je krivično postopala pri zadnjih volitvah v Galiciji. Ministerski predsednik grof Badeni je na to izjavil, da sam želi natančno preiskavo teh dogodkov. Prebral je veliko dopisov, iz katerih je dokazoval, kako so bili ljudje v Galiciji podhujskani od socijalnih demokratov in so strastno napadali vse tiste, ki niso volili socijalnih demokratov. Socijalnemu demokratu Daszynski-ju je odgovarjal dr. grof Dzieduszycki, kako sleparijo in zapeljujejo socijalni demokrati prebivalstvo v Galiciji.

Dne 8. aprila se je nadaljevala razprava o galiskih volitvah. Okoli 2 uri dolgo je govoril zopet socijalni demokrat Daszynski, za njim pa Poljak Abrahamovič. Brez dvoma se bodo preiskovale v posebnem odseku, ki se izvoli v preiskovanje volitev. Tudi Mladočehi dr. Stranski in dr. Herold sta o tej zadevi govorila.

Cerkvene zadeve.

Aleluja na morju.

(Iz popotnih spominkov.)

Pet Slovencev nas je bilo veliki teden v Benetkah. Radovedno ogledali smo si krasno mesto. Da, veličastno je! Kdo ne bi občudoval čarobnih palač in velikanskih cerkev, ki dišijo celo Venecijo — morsko kraljico. Res je, da je celo mesto le spomenik lepše preteklosti, a vendar tudi kot spomenik napolni srce z neomenjenim občudovanjem.

Benečani imajo že stoletja lepo navado, da veliko soboto zvečer razsvetijo svoje hiše iz svete spoštljivosti do največjega praznika, ki ga pripelje bodoča zlata zora. O, kako nepopisno lepo so lesketale tisočere lučice v morskih valovih! Nebrojne množice radovednega ljudstva so z vidnim zanimanjem zle odsevali jasen svit in blišč iz prozornih globočin. Radost in praznični občutki so vladali po celi Veneciji.

A še krasnejše bilo je prihodnje jutro. Pravi Benečan pozdravi veliko nedeljo na morju. Vse odide na ladije in čolnike, da tam pričakuje zoro ustajenja Gospodovega. Tudi ta se pokrila mesto; le daleč, daleč tam na morju zaleskajo se prvi jutranji žarki. A kakšen šum in gnječa na trgu! Marka! Vse hiti na ladije s svečico v roki. »Buoni!« »Srečne praznike!« Ta edini pozdrav je razumeti iz resoljnega hrupa. Če z nekaj minut smo že na ladijah. Odnesle so nas tje sredi morja. To je bil prizor, da ga ni moči popisati. Zadej za nami so se biserno svetile starodavne cerkve, krog in krog

nas pa so plavale, kakor ponosni labudi, napolnjene ladije. Zora jasneje zažari, valovi zašumljajo, velika nedelja je tu. Aleluja! Gospod je ustal! Buone feste! Čuj! Hipoma zadoni divno petje. Nerazumljivo je. Le »aleluja«, ki se tolikokrat ponavlja, sine v naša srca. Kmalu zapojejo i na drugih ladjah. Od povsod doni »aleluja« proti sinjim nebesom. Celó morje, zdelo se je, da je postalo navdušeni pevski zbor. Bi-li tukaj Slovenci molčali? Je li mogoče, da se slovensko srce ne bi oglašalo? Takoj zapojejo dva tovariša ono lepo:

Zveličar gre iz groba,
Ob noč je smrt, trohnoha, . . .
Zveličar je od smrti ustal
Tud' nas ne bode grob končal,
Aleluja!

Vedno glasneje se razlega veseli aleluja. Lučice ugašajo a tam iz izhoda prošinjajo svitlejši žarki, označuje najslajnejši praznik svete cerkve. Vselej bil nam je neizmerno lep in dobrodošel, a ono jutro bil je dražesten, nepozabljiv. Ah, kako je srce kipeló rajskega veselja, ko je slišalo oni — aleluja na morju!

Dr. M.

Nove pesmi.

Gospod Valentin Štolcer, učitelj v Razboru pri Slovegradcu, je izdal zbirko pesmij za majnikovo pobožnost, katere so tudi za druge Marijine praznike sposobne, koje se takoj pri imenovanem skladatelju dobé, ki ima v zalogi tudi zelo prosto, a jako lepo mašo za četiri glase »V ponižnosti klečimo itd.« in kratki latinski Requiem.

Cena Marijinih pesmij je 1 gld. 20 kr., maše in zadušnice pa 55 kr. komad.

Gospodarske stvari.

Krvomók pri goveji živini.

Ta bolezen se nahaja pogosto, ali v katerem bodi letnem času, najraje pa vendar v spomladi. Kadar na novejši paši, zlasti na močvirnih tleh, dobi gladna žival kakšno strupeno zelišče, je to večkrat krivo, da začne srati rujavkasto ali črno-rujavo. Tej bolezni pravijo na Pohorju »sajevka«, živali na tem bolehaajoči pa »sajevce«.

Bolezen za časa ni nevarna, dokler ona obstoji sama za-se, ako pa se zanemarija, lahko pritisne druga nevarnejša zrazen, da živinče v kratkem tudi pogine. Ako izvira bolezen od slabe paše, dostikrat pomaga, ako se paša spremeni, najbolje pa je takrat živad nekaj časa v hlevu s suho klajo krmiti. Za zdravilo svetuje »Dom. živinozdravnik« takšnim žajbeljnov in kameličen čaj. Ako bolezen ne odjenja, pa živina ni zaprta takrat svetuje kuhovino hrastove skorje, šiček in ježic. Zraven je dober svinčeni sladkor in če gre blato lahko naprej, se dodá, enako (4 gram) še zelenega vitrijola in nekaj galuna. Nasprotno pa pri trdem blatu svetuje žajbeljnovu kuhovino z grenko soljo in solitarjem, v sili se doda še nekoliko robnikovega perja. Zadnje se rabi takrat, ako živina sči čisto krv, kar je znamenje, da je pri prevelikem naporu ali padcu ji kaka žila se utrgala.

Ta zdravila najdemo v knjigi, sedaj pa dostavimo, kar je učila lastna skušnja. Po teh nam v tej bolezni priporočajo sledeča sredstva: 1. Se je v kratkem ozdravil vol, ki se je pri vožnji pokvaril, da je sral čisto krv, na sledeči način. Nabralo se je nekaj korenin njivske preslice (*Equisetum arvense*), na Pohorju ji pravijo »volovčič«. Te je treba stolči in v frišnej svinjske masti zgneteno vsako jutro na tešče živini dati. Teh korenin

se bi lahko tudi več nabralo in posušilo, da bi v enakem slučaju se moglo zdraviti tudi po zimi.

2. Se je kot zdravilo z uspehom rabila svinjska mast sama. Ali treba jo je prej opeči, da je lepo otajana. V ta namen se zavije za drobno jabelko velik kosček masti v mokro cunjó in v žrjavico zakoplje. Kadar je mast že lepo rumena in mehka, se toliko ohladi, da jo more žival v gobcu trpeti, sicer pa se mora še gorka ji dati. To se ponavlja po potrebi večkrat na dan, toda vselej pred krmljenjem.

3. V starej zdravniški knjigi čitam o tej bolezni sledeče: »Kakor hitro se nevarnost te bolezni pokaže, se mora živinčetu za dober maselec krvi puščati in mu dva lota solitarja na vodi dati. To zdravilo se daje po dvakrat na dan, dokler bolezen ne mine. Po letu je treba bolno živad, kadar je že vroče, v hlev gnati in mu dobre trave pokladati. Ako po zimi kako živinče to bolezen dobi, se mu morajo zeljeve ploče dajati, da se prebavljanje podpira.

Pri tej bolezni je posebno treba paziti na blato, ki gre od živine. Kadar je blatu krv primešana, kedar je suho ali celo zastaja in zaprtje napravlja, takrat je bolezen gotovo združena z drugo nevarno, imenovano »ritnikovi črm«. V takem slučaju priporoča dristlje ali klistire, kar pa jaz ne svetujem domačim ljudem, brez priprav in znanja. — V takih slučajih je najpametnejše, poiskati brzo dobrega živinozdravnika!

V olajšanje te bolezni se še priporoča kuhava korenja, kateri — v sorodu s peteržiljem — leči scalne organe. Nekateri tudi svetujejo hren, zriban in s kvasom v testo zmešan, ali hren ni zdravilo tukaj, ker mesto zdraviti, le draži scalne cevi. Toraj ne rabite vse, kar kdo svetuje v bolezni, ker zguba v bolezni nikdar ne zadene družega, nego lastnika živine. Bodi torej oprezen v zdravilih in previden v ravnanju, če je božja volja, pametno zdravilo ti bode v pomoč! Pohorski.

Kako se škodljivi hrošči najložje zatirajo.

Približal se je čas, v katerem objedavajo navadni rujavi hrošči na sadnem in gozdnem drevju listje in obelijo tako marsikatero drevo do golega, da mora potem vsahniti; a to še ni vsa škoda, katero naredé hrošči. Ko se nažrejo, zlezejo plodovite samice v rahljo lahko zemljo, kjer ležejo v majhnih kupčih na stotine jajčic in na to poginejo; samci pa kmalu po spojanju (oploditvi) svoje življenje izgube. Iz jajčic se izležejo ličinke, to so majhni črvički, ogerci imenovani, kateri se redé tri leta od korenin različnih rastlin. Ti so zelo požrešni ter prerijejo zemljo na vse strani. Pri korenincah jih tudi krti zasačijo in požrejo; zato najdemo le na bolj suhem zemljišču krtinovec, a nikoli ne v premokrej močvirnatej zemlji, kjer ogercev ni. — Pri zanesite torej prekoristnemu krtu in ne zatirajte ga! Kako je ljubi Bog naročil krtu, da lovi pod zemljo škodljive hroščeve ličinke, tako je prepustil človeku samemu hrošče zatirati nad zemljo. Kako se pa hrošči najložje v obilnem številu uničijo, naj č. čitateljem sledeče naznani. Naš visoko spoštovani in mnogo zasluženi gosp. Jožef Zelenik, načelnik kraj. šol. sveta in okraj. ptujskega zastopa, daruje že delj časa vsako leto po več goldinarjev za zatiranje hroščev. Omeniti pa tudi moram pri tej priložnosti, da je ta naš narodnjak za cerkvene zadeve in šolske potrebe, osobito za nakup knjig za našo šolarsko knjižnico, kakor za drugo narodno podjetje že marsikateri desetak daroval in to vse iz svojega lastnega žepa. Zato smo pa tudi nanj ponosni, ter ga v obče vse čisla in spoštujemo.

Šolski voditelj, ki je bil sprejel potrebno svoto denarja od omenjenega g. načelnika, izroči učencem po 2 kr. primeroma za $\frac{1}{4}$ liter sprejetih, bodi-si živih ali